

שזיתיה' לנגדי תמיד

צורת אדם

אוזניים - שמיעה

שיעור ט'

לא ערוך

ממחבר סדרת הספרים

בלבבי משכן אבנה

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל
יש לשלוח בקשה לכתובת:
bilvavi231@gmail.com
לקבלת העלון השבועי בפקס
יש לשלוח בקשה לפקס המערכת:
03-5480529

להגעה ישירה לשיעור דרך קול הלשון,
מתקשרים לקול הלשון או למספר הישיר הנ"ל

ומקיימים: כוכבית [*] סולמית [#] -
05032373 [מספר שיעור] - סולמית [#]

לקיחת חלק בהוצאות הגדולות
של הדפסת הספרים לזיכוי הרבים
ניתן לתרום במערכת הטלפונית:
מרכז הצדקה

ישראל: 1-800-28-28-28
USA +972-2-5025580
יש לציין מספר קרן:
4387 - בלבבי משכן אבנה
לפרטים נוספים והקדשות
bilvavi231@gmail.com

© כל הזכויות שמורות

קו ישיר לשמיעת
שיעורי מורנו הרב שליט"א
ב'קול הלשון':
ישראל 073.295.1245
USA 718.521.5231

מערכת 'בלבבי משכן אבנה'
טלפון: 052.763.8588
פקס: 03-5480529
ת.ד. 34192
ירושלים 9134100
bilvavi231@gmail.com

הקדמה

במח החכמה, כח השמיעה שורשו במח הבינה, ואם כן, שורש השמיעה שבאוזן הוא במוח ובפרטות - במוח הבינה שג' - מצא בראש.

עיקר גילוי של שמיעה מקומו במקום האזניים - 'אוזן שומעת' אבל שורש החוש נמצא במח. כפי שהוזכר בהרח' בה, המוח נחלק לג' חלקים כדברי חז"ל - חכמה, בינה ודעת. כח הראייה שורשו

שורש השמיעה מתחיל להתגלות באזניים

יורדת למקום הלב אינה מתגלה כשמי' עת האוזן, שמיעת הקול, אלא כמדרכת שורש השמיעה שנמצא במוח שהוא בבחינת 'לב מבין'. כסדר בלשונות הפ' סוקים וכדברי חז"ל משתמשים בלשון השמיעה הן לזה והן לזה, הן לשמיעת קול והן להבנת הדבר הנקראת גם כן שמיעה כמו שחודד השתא.

מה ההבדל בין ההבנה של המוח להבנה של הלב? בשורש המח זה לא מתגלה כשמיעה כלל, אלא באופן של הבנה. כשזה משתלשלת ויורד לתתא ללב שנק' רא 'לב מבין' ונתת לעבדך לב שומע' - זאת בינה שיצאה לפועל בקול והיא נקלטת בפנימיות ההבנה שבה מתוך הוצאתה מהכח לפועל באופן של קול, שזה מה שהאוזן שומעת. כלומר, כשזה נמצא בשורש מח הבינה, זאת השכלת הבינה כמו שהיא. כשזה מתגלה ב'לב

שורש השמיעה מתחיל להתגלות באזניים ומשם הוא יורד ומשתלשל לתתא למקום ליבו של האדם בבחינת 'לב שומע', שורש הפנימיות של כח השמי' עה כאמור הוא במח הבינה, ולכן הוא מתגלה בלב, בהבנה של 'לב מבין'.

התגלות השמיעה בפועל מקומה באזניים, שורש השמיעה הוא מן המוח ובפ' רטות ממח הבינה, הוא משתלשל ומתגלה בשמיעת האזניים ומשם משתלשל ויורד לתתא למקום ליבו של האדם, ושם מתגלה שמיעת הלב. איזו שמיעה מתגלה בלב? לא שמיעת האוזן כפשוטו, אלא שורש שמיעת האוזן ששורשה במח, היא המתגלה בלב בבחינת 'לב שומע' 'לב מבין'.

השמיעה עצמה נחלקת לשני חלקים - שורשה היא הבנה במוח הבינה, הת' פשוטתה היא שמיעה באוזן, וכשהיא

הלב, שם זה הופך להיות 'הכרת הלב' - כח מושכל ומושג, ובחיצוניותו הוא גם הופך להיות באופן של התעוררות של רגש - עיקרו ויסודו הוא הכרת הלב ובחיצוניותו הוא הופך להיות גם הרגשה של התפעלות שבלב.

אלו הם בקצרה ממש ראשית יסודי הדברים, היכן שורש מקום השמיעה באדם ומקום התפשטותו והתגלותו.

מבין' - זה אחרי שזה יצא מהכח לפועל על באופן של השמעת קול שאוזן יכולה לשמוע את הדבר, על ידי כן מתגלה כח מציאות הבינה שבלב - זה בבחינת 'אוזן מילים תבחן', כלומר, הלב לוקח את שמיעת האוזן ומשכיל בו באופן של בינה 'לב מבין'.

בלשון פשוטה וכללית יותר - כשזה נמצא במוח זה עדיין לא מושג לאדם, אלא הוא רק מושכל על האדם, אבל זה למעלה ממדרגתו בבחינת 'חכמתו מרובה ממעשיו', כשזה יורד ממדרגת

מהות השמיעה - קיבוץ

היא נקראת שמיעה? איפה מונחת בשמיעה כח של אסיפה? משה רבינו אומר 'האזינו שמים ותשמע הארץ' וישעיהו אומר להיפך 'שמעו שמים והאזיני ארץ' (ישעיהו א, ב), יש כח של שמיעה וכח של האזנה. משה אומר 'האזינו שמים ותשמע הארץ אמרי פי', כלומר, משה היה קרוב לשמים אז הוא השתמש בלשון של אוזן כמו שאדם מדבר באוזני חברו, מפה לאוזן או סמוך לאוזן, ולא רץ הוא דיבר במדרגה שהוא רחוק ממנה, זה נקרא 'תשמע הארץ', מה שאין כן ישעיהו להיפך, יש בזה הרחבה בדברי חז"ל, דבר והיפוכו, מהי האזנה ומהי שמיעה, אבל מכל מקום בפרטות

להבין ביתר עומק, בפעם הקודמת עסקנו בכח הראיה, הפעם אנחנו עוסקים בכח השמיעה. מהי המהות של חוש השמיעה? ודאי כפשוטו - מה שהאדם שומע באוזניו. השמיעה נקראת גם בלשון של הבנה, אז מה שהאדם מבין. אך מה המהות הפנימית של השמיעה? האיבר העיקרי בו נקלטת השמיעה הוא האזניים. שמיעה נקראת שמיעה כמו שאומרים חז"ל כמה וכמה פעמים בדברי המפרשים על מה שנאמר בלשון הפסוק 'וַיִּשְׁמַע שְׂאוֹל אֶת הָעֵם', מהו 'וַיִּשְׁמַע'? לשון של אסיפה, קיבוץ, צירוף - אסיפת הדברים היא נקראת שמיעה. ומדוע

פזרים לכל העולם כולו, ולאחר מכן חזרו ונחקקו בלוחות - זה עומק ההגדרה שהלוחות הן היו כביכול השמיעה של דבר ה', כי הכל נתפזר לכל העולם כולו, ובדקות זה אינו פיזור ממש כפי שוטו, אך מכל מקום התפשטות לכל העולם כולו היא מעין פיזור בודאי, ועל ידי כן מתגלה לאחר מכן כאשר זה נחקק בלוחות אז החקיקה בלוחות היא צירוף של הקול שהתפשט בכל העולם כולו, ומעין כך, בכל שמיעה ושמיעה שהאדם שומע בעיקר למרחוק - אז כל שמיעה שהוא שומע היא בבחינה של צירוף כל ההברות כולן שנתפזרו וחוֹזרות ומצטרפות אצלו בשמיעתו. כאן מונחת בעומק המהות של כח השמיעה, זה לא רק התגלות בפועל שכח השמיעה מצרף את ההברות שנתפזרו, אלא זה זאת המהות של כח השמיעה.

לענייננו דידן השתא מגדירים רבותינו - שמיעה, כאשר הוא שומע למרחוק אז הוא מקבץ את ההברות של הקול שנִתפזרו. כאשר נשמע קול, אז אם הוא קול סמוך לאוזנו ממש, אז הקול איננו מתפזר אלא נכנס לתוך אוזנו 'דבר דבר באוזני אדוני' כדברי יהודה ליוסף, אבל כשהאדם מדבר, כל השמעת קול שמִתפשטת למרחוק היא מתפזרת והאוזן ששומעת חוזרת ומצרפת את ההברות שנתפזרו - זה השורש העמוק שכח השמיעה נקרא בלשון של קיבוץ 'וישמע שאול את העם' - קיבץ את העם, שמונח בכח השמיעה כח של קיבוץ, הכח של השמיעה מקבץ את ההברות שנתפזרו.

הדוגמא השורשית והיסודית לכך בדברי חז"ל שהוזכרו כמה וכמה פעמים, בעשרת הדברות, כאשר הקב"ה דיבר, שם נאמרה לשון המטבע 'אוזן ששמעה' מלשון שמיעה, אומרים חז"ל, כאשר הקב"ה דיבר את הדיברות הן היו מתִ

מקום האזניים מצרף פנים ואחור

ניים שבהם נמצא חוש השמיעה, שהן אינן נמצאות בפני האדם ולא באחוריו, אלא בצדדיו, ברור שמונחת כאן המהות של השמיעה ולכן מקום האזניים הוא בצדדים. זהו עומק הגדרת הדבר שבאִזניים מונח כח הצירוף והקיבוץ, כלומר,

עיקר החושים שבאדם מתגלים בפנים - ראייה בעיניים, ריח בחוטם, בפה מתגלה כח הדיבור - הם מתגלים בפנים ולא באחור, לא בצד האחורי של הגולגולת אלא בצד פניו. בשונה מכך האז-

היא בעצם מצרפת הן את הפנים והן את האחור מכח מה שהיא נמצאת בצדדים ועל ידי כן מתגלה בה שהיא מקבצת את כח מה שסביבותיה.

יסוד שאר החושים הוא לקבל - עיניים את הראייה, חוטם את הריח, פה את מה שהוא מדבר, חוזר ונכלל בפיו, הגדרה דקה כשלעצמה, אך מכל מקום זה יחס פרטי לאותו הדבר עצמו. שמיעת האוזן

שמיעת הבנה מכח התנועה בבריאה

והאדם שומע את הקול, הן מה שנמצא בפניו והן מה שנמצא בסביבותיו, על אף שהוא גם מריח את מה שנמצא סביב-בותיו, אבל בכח השמיעה נמצאת ההבנה שהוא יכול להבין את כל מה שנמצא בכל היקפו, הוא לא רק שומע את זה, אלא הוא גם מבין את כל מה שנמצא בכל היקפו - זה העומק שמקום האזניים הוא במקום של אמצע בין הפנים לאחור בצדדיו של האדם, והן נקראים שמיעה מלשון קיבוץ מלשון אסיפה כי הן מקבצות את כל השמעת הקול ובעור-מק הן מקבצות הן את הקול הגלוי והן את הקול הנעלם שכל דבר משמיע, אבל אף שהאזניים בפועל לא שומעות את הדבר בגלוי, אבל מכח השמעת הקול של הדבר אז נפתח הלב מבין ששורשו בבינה שבמוח משם מתפשט כח שמיעת האזניים כמו שהוזכר בראשית הדברים, ומכח התפיסה הזו בעצם האוזן חובקת וכוללת בתוכה את הכל.

בעומק עוד יותר לפי מה שנתחדד בראשית הדברים שבשמיעה מונחות שתי תפיסות - תפיסה של שמיעת קול ותפיסה של הבנת הדברים, מצד ההבנה הזו, האוזן שבה מונח כח ההבנה היא מבינה את כל מה שנמצא, לא רק שהיא מבינה את מה שהיא שומעת באזניים כפשוטו, אלא בכח האוזן שנמצאת בצדדים מתגלה שכח ההבנה הוא בעצם מקבץ את כל מה שנמצא סביבו-תיו מכח ההבנה של הלב מבין ששורשו כמובן בכח שמיעת האוזן ובעומק כל דבר ודבר משמיע קול בבריאה, אלא יש קול שנשמע לאוזן הטבעית של האדם, ויש מה שאינו נשמע לאוזן הטבעית של האדם אבל הוא משמיע קול כי כל דבר מתנווע, ובכל תנועה יש השמעת קול כמו שנאמר בתחילת פרשת בראשית, כשאדם הראשון שמע את 'קול ה' מתה-לך לרוח היום' כי בכל תנועה, בכל הליכה מתגלה מציאות של השמעת קול,

שמיעה כוללת את כל הקומה כולה

זוה העומק אם כן של מה שהוזכר 'אוזן מילים תבחן' כלומר, היא בוחנת בעומק את המילים, את האותיות שגנוזות בכל דבר היא יכולה לבחון ולהשיג אותן אפילו אם היא איננה נקלטת אצלו במדרגת שמיעת הקול כמו שנתחדד. במאמר המוסגר זוהי ההבחנה של 'אם תִּרְשׁוּ נותן לו דמי כולו', כל חרש נקרא חרש מלשון הפסוק, בהיפוך סדר האותיות זה שָׁחַר, כידוע ששָׁחַר הוא צבע שבולע אל תוכו את כל הצבעים, זה גילוי שמגלה על המהות של הדבר שבעצם הוא חובק בתוכו את הכל, זו ההבחנה של 'תִּרְשׁוּ נותן לו דמי כולו' כמו שנתחדד שכח שמיעת האוזן היא במהותה כוללת את כל הקומה כולה.

זה הטעם היסודי של דברי הגמרא הידועים 'אם תִּרְשׁוּ נותן לו דמי כולו' (ב"ק פה:), כל נזק ונזק נותן לו דמי האיבר הפרטי שהוא כמה שָׁמִים אותו למחיר העבד עם עינים שרואות, כמה שמים אותו למחיר העבד שעניו אינן רואות וכדומה בשאר כל נזק ונזק, אבל באזניים - 'אם תִּרְשׁוּ נותן לו דמי כולו', כלומר, מה שהוא נותן לו את דמי כולו מחמת שבכח האוזן מתגלה כללות כל מציאות האדם. כפי מה שנתחדד השתא שהמהות של השמיעה - קיבוץ, היא קיבוץ בצדדים, הן בלפניו והן מאחור ולא רק בדבר המשמיע קול בגילוי, אלא גם אם הוא משמיע קול בהעלם ב'לב מבין' הוא תופס את הדבר במדרגת האזניים,

הבדלה בין טוב לטוב ובין טוב לרע בנינה

בשני צדדיה.

לעומקם של דברים, ישנן שתי הבחנות בכח הבינה שמתגלה באדם ובפרטות בכח מציאות האזניים.

הבינה ביסודה, כמו שדובר בהרחבה במוח הבינה, הוא כח של הבדלה, ובכללות ממש ישנן שתי מהויות של

להבין יתר על כן, יש באדם ב' אזניים - ימין ושמאל. כלומר, הן נמצאות באופן הרחוק הגמור האחת מהשניה. שתי העיניים נמצאות שתיהן בפנים והן לא רחוקות באופן המוחלט האחת מהשניה, אבל האזניים שנמצאות בגולגורית שבתוך מציאות הגולגולת עצמה

לבדלה, מהות עליונה של הבדלה היא להבחין בין טוב לטוב. מהות תחתונה של הבדלה היא להבחין בין טוב לרע. ניתן דוגמאות של הבדלה בין טוב לטוב - מטבע הברכה שאנו אומרים בכל יום 'הנותן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה', כמובן שיום הוא איננו רע 'ורא את האור כי טוב' זה מקרא מלא, וגם הלילה שהוא שורש דשורש דק לרע, אבל הוא איננו רע, הוא טוב, אי אפשר בשום אופן להגדיר את המציאות של הלילה כמציאות של רע. כמובן שמ' שורש הלילה חשך נעשה מציאות של רע 'רשעים בחשך ידמו' (שמואל א, ב ט) וכן על זה הדרך. אבל ההבחנה בין יום ובין לילה הוא סוגיה של הבחנה בין טוב לרע, אלא הוא סוגיה של הבחנה של בינה להבחין בין טוב לטוב. מעין כך ההבדלה שאנו עושים בכל מוצאי שבת 'המבדיל בין קודש לחול', ברור הדבר, ברור שקדושה היא למעלה מן החול, אבל חול הוא איננו רע, ובודאי ההבדלה שעושים בין שבת ליום טוב ששם מטבע הברכה 'הבדלת בין קודש לקודש' זה ברור שזו הבדלה בין טוב לטוב ביסודה.

מונחות כאן שתי תפיסות של בינה - התפיסה העליונה של הבינה היא בין טוב לטוב. התפיסה התחתונה של הבינה היא בין טוב לרע. נסביר את הדברים כהמשך למה שהוזכר קודם לכן. שורש האזניים כמו שנתבאר הוא ההבחנה של כח הקיבוץ שמקבץ את כל החלקים כולם, אז יש מה שהוא מקבץ את החלקים מדין קיבוץ כשלעצמו, 'וישמע שאול את העם' - אוספים את העם. ויש מה שהוא מקבץ את הדברים על מנת להבחין עכשיו בין הדברים - קיבוץ החלקים, ואז מונחת כאן הבחנה בין החלקים שנתקבצו. כאשר נעשה קיבוץ של החלקים מדין חיבור החלקים,

לעומת כך ישנה הבדלה תחתונה, שהיא הבדלה תחתונה בין טוב לרע, זה שורש כח הבחירה שבאדם - להבחין בחינה-בחירה - שלושתם קרובים אחד

לעומת כך ישנה הבדלה תחתונה, שהיא הבדלה תחתונה בין טוב לרע, זה שורש כח הבחירה שבאדם - להבחין בחינה-בחירה - שלושתם קרובים אחד

השורש העמוק של כח הבינה שמבחינן בין דבר לדבר, מדגישים עכשיו את העומק של ההגדרה, ועל אף שהוא מב- דיל בין דבר לדבר, הוא מכיר איך זה אמת וזה אמת - אלו ואלו דברי אלקים חיים. זו מדרגת הבינה שמתגלה בשורש העליון של המוחין.

אז במדרגה העליונה של בינה - בחי' רה בין טוב לטוב 'להבחין בין יום ובין לילה' וכד' - ההבחנה הזו של ההבח' נה בין הטוב לטוב היא איננה מציאות שיוצרת הבדלה ביניהם כפשוטו, אלא זה קיבוצם יחד בבחינת מחלוקת לשם שמיים, מחלוקת שמאי והלל, בבחינת 'אלו ואלו דברי אלקים חיים', והרי שזה

בינה במדרגת המח - אלו ואלו דברי אלוקים חיים

טוב לטוב. אבל יתר על כן כמו שנת- חדד, כשזה מתגלה במדרגה של מוח, זו אינה בחירה בין טוב לטוב, אלא זה העומק של הגילוי של ה'אלו ואלו דברי אלקים חיים'. כשזה משתלשל למקום הלב - שם עיקר מקום הבחירה, וכ- שלמעלה זה במדרגת 'אלו ואלו דברי אלקים חיים' אז כשזה יורד למקום ליבו של האדם כשזה במוחין למעלה במדר- גת 'אלו ואלו דברי אלקים חיים' זה לא בחירה זה או זה. כמוכן שבפועל פעמים צריך לנהוג כצד אחד ולא כצד השני, אבל זה בחירה בין טוב לטוב, אבל בה- תכללות שורשם ב'אלו ואלו דברי אל- קים חיים' כמו שהתגלה ברישא מתחי- לה כמו שחודד.

במוחין בשורשם העליון שמתגלה באדם, אז מתגלה כח הבינה שמקבץ את הנבדלים ואינו מבדיל אותם כפ- שוטו ולא מחבר אותם כפשוטו, אלא הוא מבדיל ביניהם 'להבחין בין יום ובין לילה', אבל הוא מקבץ אותם יחד 'ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד', כלומר, אלו ואלו דברי אלוקים חיים - זה שורש מדרגת הבינה העליונה, וזה שורש הבי- נה המתגלה במוח, ומכח אותה הבינה שמקבצת את החלקים יורדת למקום ליבו של האדם - לב שומע, לב מבין, כמו שהוזכר בראשית הדברים. ובמקום ליבו של האדם מתגלה כח הבחירה, שם כח הרוח שבאדם, שם עיקר בחירתו של האדם כידוע עד מאוד, שם נמצאת בשורש העליון של הבינה בחירה בין

בינה במדרגת הלב - להבחין בין יום ובין לילה

בינה הזו מתגלה בליבו של האדם 'לב שומע' 'אוזן מילים תבחן', היא בוחנת את הדבר 'להבחין בין יום ובין לילה' אז היא בוחרת ושם בחירתה היא בין טוב לרע - זו התפיסה התחתונה של מדרגת הבינה המתגלה מכח האזניים שיורדת שהיא ה'אוזן מילים תבחן', ובוחנת את הדברים ובוחרת את הדברים למדרגת הלב.

לעומת כך, המדרגה התחתונה של הבינה, שהיא בבחינת מקבצת - מקבצת טוב ורע. על ההבחנה הזו של קיבוץ טוב ורע נאמר בלשון המשנה 'אם אין בינה אין דעת אם אין דעת אין בינה', כלומר, היא מקבצת את החלקים של טוב ורע, עכשיו צריך לחזור ולהבדיל אותם, להבחין בין טוב לרע ולהבדילם זה מזה, שזו הגדרה של מציאות של בורר - להבחין בין הדברים. ואז כשה-

סיכום מדרגות הבינה

טוב וטוב 'אלו ואלו דברי אלקים חיים' בינה שבמח. מה שאין כן, כשזה יורד למדרגת הלב ששם מתגלה כח הרע, כלשון הפסוק 'יצר לב האדם רע מנעוריו' - שם מתגלה עיקר ההבחנה בין טוב לרע.

נחזור שוב, תחילה הסברנו שיש מד' רגה של בין טוב לטוב בראש, במוח, וגם יורד למדרגת הלב, שם זאת בחירה בין טוב לטוב. וישנה בחירה בין טוב לרע בראש במוח שבבינה ויורד ונעשה בחירה לתא בלב בין טוב לרע. אבל בדקות יותר שזה מה שהשלמנו עכשיו, כשזה מתגלה בראש - עיקר המדרגה הוא בין טוב לטוב, וכשזה מתגלה בלב

תמצית הדברים שנתבארו השתא. ישנה בינה עליונה שעליה נאמר 'אלו ואלו דברי אלקים חיים', וישנה בינה תחתונה ששם זה טוב ורע וצריך להבדיל בין הטוב לרע. זה עיקר הבחירה שמתגלה כאן בעלמא דידן שרובו רע ומיעוטו טוב. והרי ששורש כח השמיעה הוא השורש מכח ה'אוזן מילים תבחן' שהוא שומע את הדברים אז הוא יכול להבחין בין טוב לרע, כי כל זמן שזה נמצא במדרגת הראש, שם זה למעלה ממדרגתו כמו שהוזכר, מדרגת הבינה שבמוח, בבחינת 'חכמתו מרובה ממעשיו' ושם מתגלה בעיקר הכח של

- עיקר המדרגה הוא בין טוב לרע. על אף שגם זה וגם זה קיימים בשניהם כמו

שורש הבחירה שבאדם גנוז בכח השמיעה

ההבנה הבהירה היא שמציאות השמיעה היא מוציאה את הדבר מהכח לפועל, שיביא אותנו לידי הבחירה של הלב. הזכרנו את זה קודם לכן כשנאמר, כאשר האדם הראשון שומע את קול ה' מתהלך לרוח היום, אז מתחבא, הוא נסתר. בעומק הדברים, כאשר הוא שמע את קול ה', אז הבחירה שלו התבהרה אצלו יותר. נעשה לו הלב מבין

שמבין את בחירתו, ולכן אז הוא נסתר, כי אז נעשתה לו מציאות של בוש, כי הוא השכיל יותר והבין יותר את בחירתו שלו. להבין עכשיו אם כן ברור מאוד, כל שורש הבחירה שבאדם גנוז בכח השמיעה שבאזניים.

שורש כח הבחירה והמלחמה בעמלק

שבעל פה כמו שאומרים חז"ל - 'אוזן שומעת' זה תורה שבעל פה. עין רואה - היא רואה את הכתב. אוזן שומעת - היא שומעת את התורה שבעל פה. זה בהגדרה כוללת נאמר על התורה כולה - תורה שבכתב ותורה שבע"פ. אבל בפרטות זה נאמר ביחס לעמלק ו'שים באזני יהושע', הרי שעמלק כמו שהוזכר הוא הצד ההפוך, היפך ישראל הטוב שבבריאה כולו טוב, היפך כן - מציאות שכולה רע היא מציאותו של עמלק. וכשמגיעה מציאות של מלחמה של עמלק, שם נמצא השורש העמוק של ההתגלות

ניתן דוגמא בהירה ושורשית מאוד כדי לחדד את הדברים - כל מה שברא הקב"ה בעולמו, טוב לעומת רע, רע לעומת טוב כמו שאומרים חז"ל, כשמציירים את זה בקומת הנפשות של הבריאה - ישראל הוא הטוב ועמלק הוא שורש הרע. במלחמת עמלק אומר משה רבינו ליהושע 'כתוב זאת זכרון בספר ושים באזני יהושע כי מחה אמתה את זכר עמלק', אז ודאי שבהגדרה הכוללת 'כתוב זאת זכרון בספר' זאת תורה שבכתב, ו'שים באזני יהושע' זאת תורה

מאשר אצל משה רבינו, כי לעולם מד-רגת התלמיד היא מדרגת שמיעה מה שהוא שומע מרבו. מדרגת משה רבינו ביסודה זה 'אתה הראת לדעת' - כח של ראייה. אבל מדרגתו של יהושע היא מדרגה של שמיעה, לכן נאמר דייקא במלחמת עמלק 'ויאמר משה אל-יהושע בחר-לנו אנשים וצא הלחם בעמלק מחר אנכי נצב על-ראש הגבעה' (שמות יז, ט), משה רבינו מרים את ידיו שהן שייכות לחלק של הכתיבה, לחלק של התורה שבכתב, אבל אזני יהושע - הוא שורש התלמיד - הוא שורש של מלחמה בעמלק. אנחנו מגדירים כאן בעומק את שורש מקום הפנימיות של הבחירה של האדם. מה שבפשטות האדם תופס את מקום האזניים וכח השמיעה שנמצא באזניים ככח של שמיעה לעצמו, ואפשר להתבונן מכח כך במה שהוא שמע 'אוזן מילים תבחן', כל חידוד הדרים שחידדנו עד השתא לפתוח ולבאר ששורש כח הבחירה נמצא במציאות שורש שמיעת האזניים.

ניתן דוגמא נוספת בהירה להמחשת הדברים, רבותינו אומרים ששמיעה בגימטריה זה תכ"ה, שני צירופים מבארים רבותינו לצירוף תכ"ה - ביאור אחד, מה שנאמר בלשון הפסוק 'ויאמר משה לרשע למה תכה רעך' - אותיות תכ"ה, האופן השני, אומרים רבותינו מה שנא-

של טוב ורע ושורש העמוק של מציאות הבחירה. 'אשר על כן המקום הזה' עליו נאמר 'שים באזני יהושע', כי על מנת למחות את זכר עמלק צריך להגיע לשמיעת האוזן. שמיעת האוזן זה העומק של ההגדרה שמגלה את ה'אוזן מילים תבחן' ששם מונח עומק הבחירה ומכח כך מכריתים את עמלק, שנאמר בלשון הפסוק 'מחזיק באזני כלב מתעבר על ריב לא לו' (משלי כו, יז), כידוע עמלק נקרא כלב 'הצילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי' (תהלים כב, כא) - גם שם מבואר שהיחס של עמלק הוא לאזניים, הם הם הדברים שנתבארו השתא שחב הבחירה מושרש במקום האזניים ומתגלה בשורש שלו כמציאות עמלק - הוא הקצוות של הבחירה של הטוב והרע והרע והטוב.

לכן, עיקר שורש כח הבחירה שבאדם כמו שהוזכר השתא שמונח במקום האזניים, ההארה שלו שמכח כך האדם מגיע למציאות של בחירה - הוא שייך לשמיעת האוזן. כשנצייר את זה בצירוף הברור, יש את מדרגת משה ואת מדרגת יהושע. משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע, ודאי שמושה רבינו שמע מפי הגבורה, אבל כהגדרה הכוללת - משה הוא הרב ויהושע הוא התלמיד, שורש רב ותלמיד זה משה ויהושע. אז השומע מתגלה אצל יהושע יותר

שמה תהלל' כלומר, היפך ממצואות של מלחמה וניצוח, יש כח של קבעום בהלל והודאה, כלומר, זה כח שמצדך את החלקים יחד. שתי הבחנות שמתגלות בבינה כמו שנתחדד - בינה עליונה ובינה תחתונה. הבינה העליונה מהללת ומצרפת את כולם - זה אלו ואלו דברי אלקים חיים, זה טוב וטוב, צירוף של שני החלקים יחד, וגם בזה ישנה בחירה כמו שהוזכר בראשית הדברים, אבל יסוד מהות הדברים במדרגה העליונה של הבינה, של האוון שומעת - זה קיי בוך חלקי הטוב, האבחנה בין הטוב לטוב אבל קיבוץ כל החלקים 'אלו ואלו דברי אלקים חיים'.

מק בלשון הפסוק 'כל הנשמה תהלל י-ה' - ראשי תיבות כה"ת - אותיות זהות, יש כאן שני מהלכים מהו שמה-לך של התכ"ה. במדרגה של טוב ורע 'ויאמר לרשע למה תכה רעך' כל רשע כמו שהוזכר פעמים רבות זה רע-ש, אז נאמר 'ויאמר לרשע למה תכה רעך' זה כח של שמיעה שיוצרת מציאות של מלחמה בין טוב לרע 'צא הלחם לנו בע' מלק מחר' - שורש כל המלחמות כולן זה הבחירה, וכמו שנתבאר - החירה בין טוב לרע, בין עמלק לישראל. זה מהלך אחד של כח השמיעה במדרגה התחתונה שהשמיעה היא במדרגת קיבוץ של הטוב והרע, דעת דקלוקל שיש בו טוב ורע מעורבים זה בזה, ושם נמצא עומק הבחירה בין טוב לרע.

מאידך - תכ"ה ראשי תיבות 'כל הנ'

חרשו - נטילת מציאות הבחירה

קלקול של הכל. עכשיו בהגדרה יותר מדוקדקת מהו כח של 'תְּרָשׁוּ' היפך מציאות של שמיעה - בשמיעה מונח שורש מקום הבחירה שבאדם, ואם הוא נוטל ממנו את כח השמיעה שבו, אז הוא נוטל ממנו את מציאות הבחירה שבו - זה נקרא 'תְּרָשׁוּ' נותן לו דמי כולו' כי כל המהות של האדם כאן בעולם זו עבודת הבחירה.

הבינה התחתונה המתגלה - היא מתגלה באופן של מלחמה, שורש הבחירה, מציאות של טוב ורע - זה מתגלה במציאות של ישראל ועמלק. לפי זה נחזור למה שהוזכר קודם ונקבל בהירות גדולה הרבה יותר - 'תְּרָשׁוּ' נותנים לו דמי כולו', אז פתחנו והזכרנו ראשית כשלב ראשון מהו 'תְּרָשׁוּ' נותן לו דמי כולו', כי בכח האזניים יש קיבוץ של הכל וממילא להיפך ב'תְּרָשׁוּ' - 'נותן לו דמי כולו', זה

באוזן מתגלה מדוגת הדעת

שאיבוד השמיעה הוא איבוד הדעת? זה מה שהזכרנו את המהלך של הדברים בעומק שהכח של השמיעה הוא שורש כח הבחירה שבאדם, שכל עומק הבחירה הוא עומק דעתו של האדם ועל זה נאמר בעומק 'אם אין בינה אין דעת, אם אין דעת אין בינה' כי באוזן שמתגלה הבינה - באוזן הזו עצמה מתגלה מדרגת הדעת ולכן 'תְּרִשׁוּ' זה הסתלקות הבינה, הסתלקות הדעת - זו המדרגה של 'תְּרִשׁוּ' הוא דומה שלמדורה של שוטה וקטן - 'תְּרִשׁוּ' נותן לו דמי כולו' כי שמיעת האוזן אם כן ששומעת בדבר, אז היא שומעת בעומק מתגלה בה שורש פנימיות הדעת שממנה נולדת לאחר מכן מציאות הבחירה.

החרש נקרא בלשון חז"ל לא רק פגם באיבר האזניים, כסדר הרי בלשון הש"ס חש"ו - חירש, שוטה וקטן - כלומר שלושתם מוגדרים בעומק כשוטה: שוטה - כפשוטו. קטן - דעתו קלה וקטנה מאוד ובהגדרה כוללת אין לו כמעט גילוי של דעת אז הוא נקרא מעין שוטה. ואם שוטה וקטן זה העדר בדעת, אז ברור שגם אצל החירש יש העדר בדעת, הלוא דבר הוא שצריך להבין, למה 'תְּרִשׁוּ' זו סוגיה של דעת? לכאורה 'תְּרִשׁוּ' זו סוגיה של חירשות האזניים. כמו שעיוור חסר לו בחוש הראייה, אז לחירש חסר בחוש השמיעה. למה חרש הוא בְּנֵי בְּקָאָא תְּרִשׁוּ של שוטה וקטן? כמוכן שמבואר כאן בדברי חז"ל שאיבוד השמיעה הוא איבוד הדעת. איפה העומק

אזניים כוללות את כל קומת המוחין

הצדדים, בתוך זה נמצאת הגולגולת. מדגישים ראשית כל פעם נוספת - התואר שם בינה שמתגלה באזניים, הוא מגלה את הבירור של המילה בינה עצמה מלשון בין לבין - האזניים נמצאות בין לבין של כל קומת הגולגולת. מה שנמצא בתווך שבין שני הצדדים

ברור הדבר, בהקבלה למה שהוזכר בסוגיה של הבינה, שהבינה נקראת בינה מלשון של בין לבין, היא נמצאת בקצוות של הדבר, ומה שנמצא ביניהם זו הדעת כמו שדובר בהרחבה שם. מקום האזניים שמתגלים באדם כמו שפתחנו וחיידדנו בראשית הדברים מתגלים בצדדים - הם הבין לבין, נמצאים בשני

קבצים את הכל, וזה מתגלה בחוש השמייה שמתגלה באזניים שנמצאות בצדי הגולגולת והגולגולת ביניהן, אז ביניהן נמצאת כל מציאות כל קומת הגולגולת והמוחין שבתוכו - זו מדרגת כח השמייה שמתגלה במציאות האזניים. הוא מתגלה במקום האזניים ומתגלה במהות של האזניים שיש בהן חוש שהוא חוש השמייה כמו שנתחדד.

הוא חבוק ממה שחובק אותו משני צדדיו, ואם כן - האזניים שנמצאות בין לבין וביניהן נמצאת הגולגולת, אז בעומק, האזניים כוללות בתוכן את כל הגולגולת. כלומר, עיקר הגולגולת הוא המוחין שבתוכו, אז האזניים בעומק כוללים את כל קומת המוחין שבאדם. נתבאר בדברי רבותינו בהרחבה זעיר פה וזעיר שם, אבל זה עומק ההגדרה של מציאות כח השמייה שבאדם. האזניים שנמצאות בצד זה 'וַיִּשְׁמַע' מלשון שמ-

עומק הבחירה במעמד הר סיני לשמוע את קול ה' או את קולו של משה רבינו

גדר המצווה ולכן זה גדר הברכה.

במתן תורה, אוזן ששמעה 'מִן־הַשָּׁמַיִם הַשְּׁמַיִעַף אֶת־קוֹלוֹ לְיִסְרָאֵל' (דברים ד, לו), 'שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְךָ יְרֵאתִי' (חבקוק ג, ב), כלומר, מתגלה במתן תורה כח של שמייה. ומי המשמיע? מתחילה מי שהשמיע זה הבורא יתברך שמו, לאחר מכן בני ישראל אומרים 'דַּבֵּר אֲתָהּ עִמָּנוּ וְנִשְׁמָעָה וְאַל יִדְבַּר עִמָּנוּ אֱלֹהִים פֶּן נָמוּת' (שמות כ, טו), אז המשמיע היה משה רבינו, כלומר, היו כאן שתי שמיעות. להבין עכשיו עמוק, מתחילה הם שמעו את קולו של ה', כדברי חז"ל כי

כח שורש הבחירה שמתגלה באדם הוא מתגלה במקום שמיעת האדם. ניתן את הדוגמא השורשית והבהירה של מדרגת מתן תורה - שם היה גילוי הבחירה ביחס לשמיעת האוזן. כמו שהוזכר קודם לכן, כאשר חז"ל באים לצייר את שמיעת האוזן, אז יסוד השמיעה היא מדרגת מתן תורה. יש מצוות התלויות בשמיעה, כדוגמת קריאת שמע עליה נאמר 'שמע ישראל' וכדוגמת תקיעת שופר, שם מטבע הברכה הוא 'לשמוע קול שופר' לא לתקוע אלא לשמוע, זה

שורש העיניים זה 'עינא פיקחא' - זאת עין אחת, לא שתי עיניים, לתתא זה משתלשת ונעשה שתי עיניים. ובעומק איפה השורש של שתי האזניים שהן אחת? ב'אלו ואלו דברי אלקים חיים' - שם השורש שלהם הוא אחד, אז שם מתגלה האחת, כך היה צריך להיות גם במדרגת השמיעה. אבל השמיעה ירדה למדרגת 'שתיים זו שמעתי', כי יש לאדם שתי מדרגות של אזניים. מהיכן השורש של עומק השמיעה שהיתה מתחילה בהר סיני? לא מצד המדבר שזו המדרגה של 'אחת' כמו שהוזכר. אבל ראשית, מצד השמיעה שהתחילה להתגלות מדרגת השמיעה, היא שמיעה של שתיים זו שמעתי, הם שומעים את קול ה'. ואז מה היה צריך להיות? אז עמדה בפניהם בחירה, האם לשמוע את קול ה' ולמות או לא לשמוע את קול ה', לבקש לשמוע את קולו של משה רבינו, זה מה שהם בחרו - 'דְּבַר אֱתָהּ עֲמָנוּ וְנִשְׁמָעָה וְאֵל דְּבַר עֲמָנוּ אֱלֹהִים פֶּן נָמוּת', אז היכן התחיל גילוי הבחירה הראשון? האם הם שומעים את קול ה' או שהם מבקשים 'וְאֵל דְּבַר עֲמָנוּ', אלא לשמוע את קולו של משה רבינו, זו הבחירה שהתגלתה בפועל בתחילת מדרגת הר סיני. ברור לכל בר דעת שאם זה שורש מקום הגי' לוי של הבחירה הראשונה במדרגת הר סיני, שהבחירה הזו באה מכח שמיעת

דוע מאוד 'אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענו' (הוריות ח.), 'מה שאין יכול הפה לדבר ומה שאין האזן יכול לשמע' (שבועות כ:), נאמרו שניהם בבת אחת, ומעין כך בזכור ושמור בדיבור אחד נאמרו. מה עומק הדבר שזו מדרגת השמיעה של הר סיני? מקביל ממש לכל מה שנתבאר קודם לכן. יש לאדם שתי אזניים, אז בעומק, זה השורש הדק של מה שנאמר 'שתיים זו שמעתי', איפה השורש של שתיים זו שמעתי? אילו היתה לאדם אוזן אחת, אז בעומק היה אחת שמעתי, כי הכלי המקבל הוא אחד. אבל כשיש לאדם ב' אזניים, אז האזניים ששומעות הן שתיים, אז אם הן שתיים ששומעות, אז הן שומעות מהות של שניים - זה 'שתיים זו שמעתי'. אבל בעומק, מצד המדרגה העליונה יותר של מדרגת מתן תורה 'אחת דיבר אל-קיים', אם הם היו במדרגה העליונה יותר זה לא היה שתיים זו שמעתי, זה היה 'אחת שמעתי'.

כשחז"ל משתמשים בלשון 'אוזן ששמעה בהר סיני תירצע', הם לא משתמשים בלשון 'אזניים ששמעו בהר סיני', יתר על כן לא רוצעים את שתי האזניים 'ורצע את אזנו במרצע', כי בעומק הדק שורש השמיעה היא באוזן אחת.

כמו שדובר בהרחבה על העיניים שב-

הם לא רוצים לשמוע את קול ה' כי הם מפחדים שהם ימותו, אז שם כבר הושׁרש שהם ימותו בין כך ובין כך, רק לא המיתה העליונה שזה היה הבחירה בין טוב לטוב, אלא בחירה בין טוב לרע - כאן מתגלה השורש של מציאות המיתה. מכאו ואילך הם שומעים את קולו של משה רבינו, וכפי שהוזכר בדברי חז"ל, שזה השורש לאחר מכן לחטא העגל, לשורש של חזרו ל'אכן כאדם תמותון' (תהלים פב ז), אז חוזרת מציאות הגילוי של הבחירה בין טוב לרע, אבל עדיין הבחירה מושרשת במקום האזניים.

נחזק עוד, הרי מתחילה הבחירה היתה אם לקבל את התורה אם לאו, כדברי חז"ל במסכת עבודה זרה ועוד מקומות בחז"ל שבתחילה הקב"ה החזיר את התורה על כל אומה ואומה, כל אחת שאלה 'מה כתיב בה' ולא קיבלוה, בני ישראל קיבלו, אז איפה היה שורש הבחירה הראשון? האם לקבל את התורה או לא. הם בחרו לקבל את התורה. ומה הם אמרו כשהם בחרו לקבל את התורה? 'כל אשר דיבר ה' נעשה ונשמע'. ראשית כל כפשוטו, מה היתה הבחירה? 'נעשה ונשמע' - מונחת כאן השמיעה. בעומק יותר, כדרשת חז"ל כידוע מאוד - 'מי גילה רז זה לבני שמלאכי השרת משתמשים בו שהקדימו נעשה לנשמע' כמה וכמה ביאורים נאמרו בדברי חז"ל

האוזן של 'שתיים זו שמעתי' ובזה הם לא רצו לשמוע, אלא לשמוע את קולו של משה רבינו - כאן מונחת הגדרת הבחירה. ובמתן תורה הרי, שם הבחירה לא היתה בין טוב לרע כדרשת חז"ל כידוע. 'חרות על הלוחות' אל תקרא חרות אלא חרות, חרות מיצר הרע, חרות ממלאך המוות, חרות מן השטן כדרשת חז"ל כידוע. כלומר, שם לא היתה בחירה בין טוב לרע, אלא זו היתה בחירה בין טוב לטוב, איזו בחירה בין טוב לטוב? האם לשמוע את קול ה', או לשמוע את קולו של משה רבינו - הגדרה ברורה מאוד של גילוי שורש הבחירה. אם התגלה בשמיעת האוזן 'אוזן ששמעה בהר סיני' אבל באיזה אופן היא תשמע - זאת היתה בחירת הר סיני. כשמתבוננים זה ברור מאוד מאוד, זה לא מקרה ששם שורש הבחירה התגלה, אם הוא התגלה בשורש הדבר באזניים, ביאור הדבר, שהמהות של הדבר היא כך. הם בוחרים לשמוע את קולו של משה רבינו. מכח מה הם בוחרים לשמוע את קולו של משה רבינו? שהם לא רוצים לשמוע את קול ה' 'נְמַתְנו', אז הם נופלים ל'נְמַתְנו' דקלוקול. בתחילה איזה 'נְמַתְנו' זה היה? בבחינת מיתת נשיקה, דבקות בו יתברך שמו שזה לא מיתה משורש דרע, אלא זה מיתה משורש דטוב. ואז היתה להם בחירה בין טוב לטוב כמו שהוזכר. אבל

התורה התחילה מהנשמע, הסברנו את העומק של 'נעשה ונשמע' שזה הנשמע הגבוה במדרגת האחד, אבל גם אם זה במדרגת ה'שתיים זו שמעתי' כפשוטו - מונח כאן 'נשמע'. ואם כן שורש כל כח הבחירה שמתגלה כמו שנתחדד בשורש מדרגת מתן תורה שהיא שורש של 'בחר בנו מכל עם ונתן לנו את תורתו' כמטבע הלשון אותו אנו אומרים בכל יום - זה שורש הבחירה, והוא נתן לנו את התורה בהר סיני במדרגת שמיעת האזניים כמו שנתחדד - כאן מונח שורש העמוק של הבחירה, שלעולם הוא במדרגה של שמיעה.

ה

מהו עומק ההקדמה של נעשה לנשמע, אבל בעומק לדברינו על פי מה שנתחדד השתא, כאשר האוזן שומעת אז יכול להיות אופן של 'שתיים זו שמעתי' כמו שנתבאר, אבל בנעשה עצמו - זה לא שני דברים ששומעים, כאשר אדם עושה דבר בשלמותו הוא עושה אותו עם שתי הידיים, אך כשהוא פועל עם שתי ידיו זה אלה לא שני דברים, זה צירוף של שני הדברים יחד לאחד - זה נקרא בעומק 'נעשה ונשמע', כלומר, לא נשמע את זה במדרגה של שתיים אלא במדרגה של אחת. הנעשה הוא אחד שפועל על ידי שתי הידיים, שמיעת האזניים הופכת להיות 'שתיים זו שמעתי', מכל מקום, תחילת מדרגת קבלת

תחילת הקבלה מתחילה בשמיעה

זה שתיים שהוא מחובר, לכן אפשר לומר על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין, כי בימין יש שמאל ובשמאל יש ימין כי הם מחוברים. זה עומק הכח שהאדם בוחר בדברי התורה. אז יש מה שהוא מקבל תורה מאביו 'חייב ללמדו תורה', ויש מה שהאדם מקבל במסורת הדורות - רב ותלמיד כסדר, אז הבחירה היא ממי לשמוע את הדברי תורה - זה היה שורש מדרגת מתן תורה, האם לקבל מהקב"ה או ממשה, מכאן ואילך

להבין עכשיו עמוק, סדר העבודה שמתחיל במקום הבחירה שבאדם - יש תורה והוא בוחר בתורה עצמה, אבל בדרך קות יותר, הבחירה היא בחירת התלמיד מי רבו, ובלשון אחרת והיינו הך - הוא בוחר ממי לשמוע. לשון חז"ל הידוע עד מאוד לכולם 'לא תסור מן הדבר אשר יורו לך ימין ושמאל - אפילו אומר לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין שמע לו', מה עומק הדבר? שזה לא יהיה במדרגת שתיים של פירוד, אלא

עת האוֹזן, וב???:55:64 כשהוא מקבל את התורה כפשוטו, אז תחילת הקבלה מתחילה ממדרגה של שמיעה. 'תינוק היודע לדבר אביו מלמדו תורה ציוה לנו משה מורשה קהילת יעקב ושמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד' כלשון הגמ' רא בסוכה, כלומר, הוא מלמד אותו את השמע, מכאן מתחילה מציאות הבחירה שבאדם, ממקום השמיעה - זאת מדרגת האדם בעצם.

זאת בחירה מי הרב ממנו הוא מקבל את דברי התורה.

הרי אם הרב ישבש את הדברים כדר- שת הגמרא בבחינת זְכָר וזְכָר (ב"ב, כא), אבל מכל מקום הגדרת הדבר ברורה- תחילת הדבר שהוא מקבל את התורה שלאחר מכן הוא בוחר בה, הרי אם הוא לא קיבל תורה כלל הוא תינוק שנישבה, אז תחילת הבחירה היא בחירה שהוא מקבל את התורה, בכגרותו זאת בחירה מהרב, מאיזה רב לקבל תורה של שמי-

ש-ע - שם - שמחה

לעצמה, אלא היא מצורפת לראיה - זאת האות ע שנמצאת במילה שמע-שמיעה.

נתייחס לחלק הראשון שהוא בבחינת הש-מ שבשמיעה. מהי המהות של הש-מיעה? היא שְׁם 'שמך שמעתי יראתי', כלומר, הוא שומע את שמו של הקב"ה. מהו שורש השמיעה? לשמוע את השֵׁם, אבל מי שאיננו שומע את השם אז מה מתגלה אצלו? מתגלה שְׁם. כבר הוזכר פעמים רבות מהו הביאור של הדבר - שְׁם זה הגילוי של המהות של הדבר, כשהוא מגלה שזה שְׁם, אז הוא הופך את השם לשממה, זה הופך להיות שממה, הדבר נמצא שְׁם ולא כאן - אז כאן הוא

המילה שמע עצמה כמפורש בחז"ל מורכבת מהאותיות ש-מ-ע. לש-מ יש שתי משמעויות כלליות ממש בלשון הקודש - או מלשון שְׁם - דבר רחוק, מאותו שורש של המילה שמים, שם-מים כמו שדורשת הגמרא. או שזה אותיות ש-מ מלשון שְׁם, כל אדם ואדם יש לו את שמו, השורש של הכל זה שמותיו יתברך שמו עד השם הגמור שהוא שם העצם.

כלומר, בשורש מציאות השמיעה היא מורכבת מהאותיות ש-מ, רבותינו אומרים שהאות ע שורשה מהמילה עין-עין רואה - צירוף של חוש הראיה והשמי-עה, כל שמיעה לא עומדת כמציאות

כאן מונח כח השמיעה שבאדם. כשהוא שומע את הדברים באופן השלם שלהם, אז השמיעה מגלה אצלו את השם - היא מגלה אצלו את השם שלו ומגלה את שמו יתברך. רבותינו אומרים שהכח הזה מתגלה בשמעון - כדברי הגמרא במסכת שבת 'אינו חייב עד שיכתוב שם קטן משם גדול שם משמעון' (שבת קג:), כלומר, השמיעה שהתגלתה אצל מדרגת שמעון היא השם של השמעון, זה שמיעת השם, זה נקרא שמעון - י"ב שבטים, י"ב חושים, חוש השמיעה, מפורש בחז"ל שהוא כנגד שבט שמעון. מהו שמעון? הוא שומע את השם - זה שמעון.

עומק הבחירה שנעוצה בבחירתו של האדם ששורשה בשמיעת האוזן כמו שנתבאר קודם לכן מהו? האם לשמוע את השם - גילוי שמו יתברך, או שנע- שית מציאות של שיממון.

שומם. 'היה עולם שומם', 'תוהה על שי- ממון שבה' וכן על זה הדרך.

כח השמיעה שהשורש שלה הוא בתיבות של הש-מ כמו שנתבאר. מהי המהות של השמיעה? מה העומק של הבחירה? האם יש כאן גילוי של שמו יתברך בעולם, דרך שמו הפרטי של האדם שהוא כלי לשמו יתברך, הגדרנו את הלשון בצמצום ובדקדוק, או שהצד השני של הדבר זה שומם. היכן מתגלה הצד של השומם? כלומר חרב, שומם, כמו שהזכרנו את לשון חז"ל 'והארץ היתה תהו וחושך על פני תהום' וברש"י על אתר 'תוהה על שממון שבה', אז מה עומק הבחירה שמתגלה אצל האדם? האם הוא דבק בצד החרב, בצד המקול- קל 'שממון שבה', או שהוא דבק באופן השלם שהוא מציאות השם - אחת מה- תכליות שמנו רבותינו 'גילוי שמותיו יתברך שמו'. זה עומק הבחירה האם הוא בוחר בשם או שהוא בוחר בשממה.

עמלק מגלה שממון

כאן? מה שאמרנו עכשיו במפורש, זה עומק דברי חז"ל. שם שלם זה גילוי השמיעה שהיא שם. היפך מהשם כמוש שהוזכר זה מלשון שיממון. אצל מי מת- גלה השיממון הגמור? עמלק שנאמר בו

נחזור וניתן את הדוגמא השורשית של הבחירה בעמלק ונראה ששם הד- ברים גלויים ביותר. עמלק הרי כדברי חז"ל 'אין השם שלם ואין הכסא שלם עד שימחה זרעו של עמלק', מה כתוב

עומד כנגד שמו יתברך כדבר והיפוכו. שם שלם ועמלק זה דבר והיפוכו. שם שלם זאת מציאות של גילוי שמו יתברך בעולם, היפך כך עומדת מציאותו של עמלק שכל הוויתו היא מציאות של שיי-ממון - זה נקרא מדרגת הבחירה. היכן זה התגלה? במדרגת מתן תורה.

שיש דין של 'מחה תמחה את זכר עמלק מזכר עד נקבה עד עולל ויונק' אה מה מגלה עמלק במהותו שצריך למחות אותו? להפוך אותו לשמם. כל מקום שעמלק קיים בתוכו, המהות שלו עומדת לשממון, 'כל העומד להשרף כשרוף דמי' 'העומד להתכלות ככלוי דמי', המהות של עמלק היא שממון - הוא

בחירה בין שם לשממון

מציאות של שממון. זה עומק ההגדרה שהזכרנו קודם לכן בדברי חז"ל 'תְּרִשׁוּ נותן לו דמי כולו'.

'תְּרִשׁוּ נותן לו דמי כולו' אז מה האדם הזה הופך להיות? אם הוא שומע אז מתגלה אצלו ה'שמעון' השם שלו, ומכח כך - כלי לשמו יתברך. אבל אם הוא לא שומע 'תְּרִשׁוּ נותן לו דמי כולו', כלומר, מר, הוא הפך להיות מעין עמלק שבטל. הוא הפך להיות כולו שממון, לכן נותן לו דמי כולו. זה עומק שורש הבחירה.

מדרגת מתן תורה מחד 'אנכי ה' אל-קייך - אנכי מי שאנכי' מתגלה אמיתת הוויתו שמו יתברך, 'אנכי ידוד אלקיך', 'לא יהיה לך אלקים אחרים על פני' 'אם מקבלים את התורה מוטב ואם לאו אחזיר את העולם כולו לתהו ובוהו', אז מה היה עומק הבחירה במדרגת מתן תורה? היא תלויה בשמיעה, ובעומק במה הם בוחרים? האם מקבלים את התורה אז יתגלה שמו בעולם, ואם חס ושלום אין מקבלים את התורה, זה הופך להיות

בחירה בין הויה להעדד גמור

או חס ושלום להיפך, זאת ההתפרטות של הבחירה שמתגלה, אבל מה העומק של שורש הבחירה? שורש הבחירה

שורש הבחירה בעומק הוא לא בחירה כפשוטו כשאדם בוחר בין מצווה לעבירה ובוחר האם לקיים את המצווה

אם לא קיבצנו את כל החלקים, אז החלקים מפורזים, אז יש מקום שהוא מלא ויש מקום שיש בו שיממון. מה עושה השמיעה דתיקון? היא מקבצת את כל החלקים. בינה זה נמצא בין לבין, כלומר, בין חלק לחלק יש מקום פנוי. מה עושה השמיעה שבאוזן שמונח מכח הבינה? היא מקבצת את החלקים, אז אין בין לבין, אלא הכל מקובץ יחד - זה עומק מדרגת השמיעה. ההיפך הגמור של השמיעה הוא ה'חֲרָשׁוּ נותן לו דמי כולו', שורש מציאות החורבן כמו שהוזכר, 'רשעים בחשך ידמו' בבחינת שחור, חשך - מקום הקלקול. אבל הבינה דתיקון למה היא גורמת? במדרגה התחתונה שבה כמו שהזכרנו עכשיו היא מקבצת את החלקים אז אין בין לבין, מה שקודם לכן היה חלק מלא וחלק שומם, מצרפים את החלקים וזה הופך להיות מציאות מלאה.

הוא בחירה בין הוויה מוחלטת שהיא נקראת גילוי ההויה - זה שמו יתברך ובעיקר שם הויה - היה, הווה ויהיה, לבין מציאות של העדר גמור. כאן מונח שורש הבחירה הגמור, והוא משתלשל בפועל לכל פרט ופרט של בחירה, רק שבכל פרט ופרט זה נראה חורבן או קיום פרטי, כל מצווה זה צוותא לבורא אז הוא מתחבר אליו או חס ושלום עבירה מלשון 'תרי עברי דנהרה' מקום של נפרדות. אבל בעומק מהו שורש הבחירה? שנמצא במקום האזניים, שנמצא בחוש השמיעה כמו שנתבאר. השורש של הבחירה שהתגלתה במתן תורה בכח השמיעה היא בחירה של גילוי שמו יתברך בעולם. והיפך כך ח"ו מציאות של שממה גמורה - זה שורש הבחירה שמתגלה במדרגת שמיעה.

שמיעה דתיקון שמקבצת את כל החלקים היא ההיפך הגמור של שיממון.

מחיית עמלק מכח הבינה דתיקון

נחלקו האותיות 'יד על כס יה מלחמה לה' בעמלק' י"ה נפרד מו"ה, אז נעשתה נפרדות אחד מהשני, זה שורש העמלק של הפירוד, אז הוא יוצר בין לבין של הדברים מצד נקודת הקלקול והוא לא נותן לקבץ אותם, אבל לא זאת עיקר תכלית הבריאה. עיקר תכלית הבריאה

אבל יתר על כן בעומק הבחירה מכח הבינה - הוא בוחר בשם שממלא את הכל, או ח"ו בצד השני שהיא מציאות של שיממון. הבחירה שנמצאת רק לקבץ את החלקים כנגד כך עומד עמלק 'אין השם שלם' מה הוא גורם? שבין האותיות נעשה רווח - זה נקרא 'אין השם שלם',

זרים והופכת אותם לגילוי אחד שלם, זה מכח השמיעה שבאדם. ובעומק זה מתגלה בפועל כאשר האדם שומע קול דבר ודבר בדברי תורה ובעומק גם בעור-לם, אבל מכח החכמה שגנוזה בעולם מכח 'אסתכל באורייתא וברא עלמא' אז הוא רואה בכל דבר איך לקבץ את החלקים ואיך לראות אותם לאחר מכן הוויה אחת שלמה שהיא בבחינת 'ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד'.

היא לגלות את כח השמים בעמלק, וזהו 'תמחה את זכר עמלק' שלא ישאר לו זכר, שלא ישאר דבר שנשאר עליו שם עמלק כמו שדורשים חז"ל - זו הגדרת מחיית עמלק, ומכנגד כך הגילוי השלם שהוא גילוי שמו יתברך כמו שהזכרנו, שלם זה במדרגת השם-ל - זו שלמות ההארה של דבר שהוא קיים באופן הג-מור, זה נקרא בעומק כח הבינה דתי-קון - שמיעת האוזן שמתגלה באופן השלם מקבצת את כל החלקים המפ-

מציאות השמיעה לעתיד במדרגת 'אחד'

האוזן לא תהיה במדרגה של 'שתיים זו שמעתי' אלא כשמתגלה 'ה' אחד ושמו אחד' 'השתא לא כשם שאני נקרא אני נכתב, נכתב בהויה ונקרא באדנות' אז זה שורש של שניים, אז זה גם 'שתיים זו שמעתי'. אבל בשורש העליון שמתגלה 'אחת שמעתי' - זה ה' אחד ושמו אחד, אז תהיה שמיעה שהאוזן שומעת רק דבר אחד. מה היא תשמע? גילוי הויה ברוך הוא, זה הדבר היחיד שהיא תשמע 'ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד'.

הבחירה כסדר בכל ימות עולם היא כמובן להתקרב לאט לאט לה' אחד ושמו אחד כמו שנתבאר. תמצית יסוד הדברים שניסינו בס"ד לברר, מה שנ-ראה לאדם שיש שמיעת האוזן כפשוטו

'שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד' - מתגלה השמע, הסכת ושמע כדר-שת חז"ל, מתגלה מציאות הצירוף של החלקים בשמע ישראל, אבל עדיין לא מתגלה 'אחד' כדברי חז"ל, 'השתא ה' אלוקינו לעתיד לבוא ה' אחד' - מתג-לה בשלמותו, 'ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד', ביום ההוא יהיה השם אחד ושמו אחד זה עומק תיקון כח השמיעה. מתי יהיה ה' אחד ושמו אחד? כשימ-חה זכר זרעו של עמלק. כח השמיעה הוא הראשית שהתגלתה במתן תורה, והיא האחרית שתתגלה בסוף ימות עולם 'ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד', כלומר, אז תתגלה מציאות הש-מיעה, שמהו 'ה' אחד ושמו אחד? אז

היא, האם הוא שומע את שמו יתברך או שאינו שומע את שמו יתברך, ואז נעשית מציאות של שממה בעולם. זאת פנימיות כח השמיעה 'ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד'.

ולכל היותר מונחת בשמיעת האוזן כח להתבונן במה שהוא שמע 'אוזן מילים תבחן', ניסינו לבאר ולחדש ששורש כל כח הבחירה מתגלה בכח שמיעת האוזן. הן במתן תורה, הן בשורש הקל-קול דישראל ועמלק, והמהות הפנימית

צורת אדם

יום שני

יב' אייר תשפ"ד

20:30

רח' הרב בלוי 33

ירושלים

